

zei Kobus, m $\ddot{e}$ r hij zal toch vinnig moete zijn, as ie me te pakke krie."

„Ge kaant n $\ddot{o}$ it w $\ddot{e}$ te," antwoordde Hannes, „m $\ddot{e}$ r uitkieke en as 't nie zuiver is, loupe (loopen); d $\ddot{e}$ s 't b $\ddot{e}$ st."

Met de grootste omzichtigheid slopen zij nu door den sloot en door den haag en begonnen toen onmiddellijk het net uit te spreiden.

Twee hoeken van het net waren bezwaard met steenen, terwijl de stroopers zich elk aan een anderen hoek van 't net plaatsten en nu voorzichtig de wei over begonnen te slepen.

Het ruischend geluid, dat hierdoor ontstond smolt samen met het geruisch van den wind door de grashalmen en struikgewas aan den rand der wei, zoodat de vogels in 't geheel het naderende gevaar niet vermoedden.

Zoodra het net echter boven hen was hoorden ze het ongewone geluid der wrijving van de mazen van het net over de dorre halmen en wilden ze opvliegen, maar toen was het te laat.

Ze stootten tegen het net, dat door de stroopers, die dit door de rukjes voelden, omlaag gedrukt werd.

„Nauw zalle we toch w $\ddot{a}$ licht moeten hebben," fluisterde Kobus, zijn lantaantje weer opstekend en het aan Hannes overreikend, die zich met het verzamelen van de gevangen hoenders zou belasten, terwijl hij zelf den ϕ omtrek bespiedde, of de donkere schaduw van den veldwachter nergens opdook.

De jacht was buitengewoon goed gelukt en Hannes berekende al in stilte, terwijl hij ze in den zak stopte, wat de jonge vogels, ten getale van 13, bij den poelier wel op zouden brengen, want de beide oude vogels verkochten ze niet. „Daor krie me toch bekant niks veur en d'r zit evel 'n goei soep oan veur 'nen boer," dacht hij.

Plotseling brak er een takje in 't hout. Vlug als de bliksem was de lantaarn uitgedoofd en had Kobus het inmiddels weer opgerolde net over den schouder, terwijl Hannes zich met den zak belastte.

Beide mannen stonden toen nog een poos met ingehouden adem te luisteren en toen, niets meer hoorend, dacht ieder voor zich: „'t zal de weind gew $\ddot{e}$ st zijn."

Reeds wilden zij zich naar huis begeven, toen plotseling het „Halt! Rijkspolitie!" van den „auwe", hun tegemoet klonk en deze op Kobus, die de voorste was, toesprong.

Kobus echter liet zich vallen, zoodat de veldwachter over hem heen duikelde en languit op de weide terecht kwam.

De strooper verdween nu oogenblikkelijk in het hout, waar hij zich weer met Hannes, die „'m al vruuger getrokken had," vereenigde.

De veldwachter zag het nuttelooze, om te trachten ze te vervolgen, in, en uitte zijn spijt in een reeks van krachtige jagersvloeken, die den stroopers echter al lang niet meer deerden, daar deze reeds veilig en wel in 't lage woonvertrek van Hannes den buit zaten te verdeelen.

Al peinzend ging de teleurgestelde veldwachter naar huis, zonder te kunnen begrijpen, wie die stoute wilddieven waren, die hem den schoonsten slag hoenders voor den neus weggekaapt hadden, want er waren veel stroopers op het dorp en hij had hun stem niet gehoord.

Zeker echter zou hij kwaad vermoeden gekregen hebben, als hij den volgenden Zondagmorgen voorbij het huis van Hannes was gekomen en „de k $\ddot{u}$ stelijke soep" geroken had, die daar in den ketel pruttelde.

28 Aug. 1905.

J. LESIRE.

RATTENPLAAG.

Wat het schieten op ratten betreft! Als iemand die zijn jeugd, tot hij student werd, in Indië doorbracht, voor het grootste deel in de binnenlanden van Java, op welk eiland mijn wieg eens stond, is het schietwapen reeds zeer vroeg een mijner vertrouwelingen geweest en kon ik op zeer jeugdigen leeftijd reeds goed met mijn buks omgaan. Steeds heb ik schiettuig bezeten, zoo oud als ik ben; en dus kan u begrijpen, dat het schietgeweer het eerste middel was, dat ik aangreep om den strijd tegen de rattenplaag te strijden.

Daar ik geen wapen had, dat naar mijn zin daarvoor geschikt was kocht ik een lief buksje. Geen flobertbuks, maar een gewone buks met getrokken loop. Een fijn lief en tevens goedkoop wapen, dat prachtig schiet en op honderd meters met lading no. 2 nog zeer zuiver schiet (no. 3 durf ik niet te gebruiken daar de draag- en ongelukken veroorzakende kracht dan te groot is in mijn omgeving, waar ik zelfs met no. 1, de gewone lading van de flobert, zeer voorzichtig te werk moet gaan). Geregeld jaag ik daarmede op het lieve goedje, wanneer ik thuis ben, tusschen 12-1 en 4-4.30 ure. De duiven zijn dan eerst gevoerd en daar komen de heeren op af. De musschen en duiven zijn reeds zoo gewoon er aan, dat de knal (die vrij scherp is) hen niet meer stoort, ten minste zelden; en dat ik onder de duiven en druk meepikkende musschen een snoepende rat neerleg, zonder andere schrik, dan dat de musschen wegvliegen door de buiteling van de rat (zij slaan nog al eens over den kop of draaien om en stuip-trekken een poosje als ze geraakt worden). De naastbij zijnde duiven maken een soort afwerende beweging met de vleugels. Ik verbeeld me, dat de atmosferische toestand invloed heeft op de zenuwen van duiven en musschen, als ik schiet. Ik kan geen andere verklaring vinden en daarom neem ik onder voorbehoud eene verklaring aan, die ik zelf niet verklaren kan want $\grave{e}$ n bij regenweer $\grave{e}$ n bij zonneschijn komt die toestand dan voor. Zoo ook bij het schijfschieten, dat ik mijn jongen en zijn vriendjes Zondags leer. Meestal blijft de heele vogelwereld er rustig onder, maar soms schei ik er mee uit, omdat zij bij elk schot in beroering komen.

Het schieten op ratten is dikwijls lastig door den stand, dien de schutter kiezen moet, om de veiligheid der omgeving te waarborgen, maar toch vel ik met mijn buksje menig ratje neer. Een bondgenoot van me, die vele goede diensten doet, is een val. U zal ze wel kennen, van gegalvaniseerd ijzerdraad in twee deelen verdeeld. In het tweede compartement komt de delinquent door een valklepje of brugje en kan er niet meer uit, daar dit brugje dichtklept door een tegengewichtje. Met aas, een stukje spek waar de gloeiende pook over is gegaan, heb ik zelden anders succes, dan in den tijd, dat de jongen op roof uitgaan of de moeder hen op roofleertochten mede neemt. Het goedje schijnt zeer hongerig, want dan worden geheele families gevangen. In andere tijden is deze methode niet goed en biedt zij slechts weinig succes. De val wordt dan beter gebruikt door hem half in te graven vlak voor een rattengat, hem te bedekken met wat stroo en zand, dan blijft alles wat door het gat gaat in den val zitten en zoo vangen wij soms vier, vijf ratten te gelijk. Wat me verwondert, is, dat het verhaal dat hongerende in een val zittende ratten elkaar opeten, niet juist is, ten minste niet altijd juist.

Ik heb het meermalen gehad, dat bijv. 's winters bij slecht weer of als mijn kleine jongen — die me op de rattenjacht trouw helpt — ongesteld is, in een paar dagen niet bij den val kwam en er dan twee, drie, vier ratten in

lagen, alle dood doch zonder wonden. Het schijnt ook ook, dat ze niet lang honger kunnen lijden, want na één dag niet kijken, vond ik ze den volgenden dag dood in de val. Eigenaardig is ook hun optreden tegen mensch of dier. Komt een mensch bij de val, dan is het een geprobeer om te vluchten, een geloop en geren over elkaar heen, een bijten in elkaars ooren en een piepen van belang. Komt mijn hond er bij, ook al staan er menschen rondom heen, dan is het ineens heel anders. De oogjes schieten vuur, op den ruggestreng rijzen haren omhoog, van vluchten is geen sprake meer, woedend opvliegen tegen de tralies naar den kant van den hond, met hun spitse snuiten tusschen de tralies uitsteken, is dan het tooneel. Siim is het goedje buitengemeen. Wij hebben het genoegen eens gehad, een groot exemplaar als huisgenoot te hebben. Een rat, die waarschijnlijk bij open tuindeur naar binnen kwam en de trappen opgelopen was en zoo in huis en op zolder eerst terecht kwam. Over dag liep sinjeur geregeld over zolder en was telkens zichtbaar, behalve als ik op een koffer zat gereed met mijn buks. Hooren deed ik hem overal, maar zien nergens. Toen schijnt hij ergens een gat in de planken gemaakt te hebben, de kamer van mijn zoon kreeg het bezoek tusschen muur en behang. De jongen kon van het leven 's nachts niet slapen en zoo verhuisde ik er heen met buks en nachtlucht. Ik zag hem echter nooit; maar er was een gepluk en getrek en een leven dan hier, dan daar achter het behang, slapen was bijna onmogelijk. Eigenaardig, later, bij de schoonmaak, vonden we een gat achter de spiegel van de waschtabel (altijd in het behang natuurlijk) en achter een kast. Hoe weet het dier dat hij daar veilig een gat kon maken? Waar hij al dien tijd van geleefd heeft, weet ik niet. Mijn val op zolder had geen succes. Hij kwam er niet in. Eindelijk had hij in het plint van den muur van de badkamer, deze muur is zoo'n z.g. Engelsche muur, riet, richelwerk en pleister, een gat gemaakt en vonden wij sporen (uitwerpselen) in de badkamer. Mijn val er neer gezet; 't hielp niets. Toen kocht ik zoo'n Amerikaansche val of klem. Het is eigenlijk geen van beide. Een plankje, een veer en een rond ijzertje dat met geweld neerslaat vormen het praktische beknopte geheel. Een venijnig instrument. Dit met een lekker stukje spek op de badkamer gezet, eerst open en bloot, later bedekt met stroo, met een krant, met oude lappen. De badkamer voor alle zekerheid op slot ter beveiliging van kinderen en ik houd de sleutel in mijn zak. Het was strijk en zet: elken dag, het aas weg, de val of klem omgeslagen en geen rat; en beslist is het onmogelijk, dat een rat de klem weerstaan kan, of het aas kon opeten, voor dat de klem overviel. Eindelijk maakte hij een gat in een Engelsche muur vlak boven het trapgat. De koetsier van den docter had op de hooizolder een val, die hij zelf gefabriceerd had. Een kistje met een deuropening en daarvoor een schuifvaldeurtje. Hij had daarmede nog al succes. Ik die val geleend. Een plank over het trapgat gelegd, daarop de val met de open deur vlak voor het gat in den muur en de eerste nacht de beste was onze vriend gevangen er waren we verlost van zijn dwingelandij. De vernuftigste vallen en strijdmiddelen wist hij met vernuft te ontkomen en er zelfs van te profiteeren. In zulk een eenvoudige strik wordt hij gevangen.

U ziet intusschen, dat ik met mijn bondgenooten, vallen en schietgeweer de overwinning niet behalen kan.

Het 's avonds bij lamplicht schieten, zal ik nu ook toe-passen. Maar bondgenooten kan ik niet missen. Ik zal dus van uw raadgevingen omtrent de wijze van het krijgen van rattenvijanden gaarne gebruik maken.

W. DE GELDER.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Amsterdamsche Entomologische Club.

Op Dinsdag 19 September 1905 hield de „A. E. C.” hare 39ste bijeenkomst, des avonds te 8 uur in „Zeemanshoop”. Aanwezig 11 leden. De voorzitter is door uitlandigheid verhinderd de vergadering bij te wonen.

De heer Thijssse stelt ter bezichtiging eene voor onze fauna nieuwe graafwesp, *Ammophila affinis* Kby. (= *lutaria* Pz.), door hem op Texel ontdekt.

De heer Polak doet rondgaan eene geprepareerde groene rups van *Chaerocampa elpenor* L. Zooals bekend, zijn deze rupsen in hare jeugd steeds groen, maar worden later bij eene vervelling in den regel bruin. Slechts enkele voorwerpen blijven tot het laatst toe groen, wat wel als atavisme is op te vatten.

Verder vertoont dezelfde spreker een licht gekleurd exemplaar van *Argynnis aglaja* L. en twee voorwerpen van *Agrotis lidia* Cr., afkomstig van Schoonoord in Drenthe. Verleden jaar kreeg hij van een niet-entomoloog een exemplaar, tegelijk gevangen met 4 of 5 zeer gewone uilen en nu in 1905 op dezelfde wijze twee stuks. Dit geeft reden om te vermoeden, dat deze soort, daar ter plaatse wellicht niet zoo heel zeldzaam is.

De heer Baart de la Faille laat eenige vlinders ter bezichtiging rondgaan.

De heer van Beek vertoont eene rups van *Acrionicta tridens* Schiff., bezet met eene ectoparasitische sluipwesplarve.

De heer Heimans doet mededeelingen over de biologie van de rups van *Cochlidion limacodes* Hufn. en vermeldt verder, dat door hem is waargenomen, dat eene *Bembex*-soort met levende vliegen fourageert.

De heer Uyttenboogaart brengt ter tafel een voorwerp van *Geotrupes hypocrita* Serv. en deelt mede, dat deze kever in 1905 zeer overvloedig was in de duinstreken. Verder doet hij eenige mededeelingen over de larve van *Trogosita mauritanica* L., de fransche „Cadelle”, die in allerlei waren wordt aangetroffen en voor zeer schadelijk doorgaat. Spreker is van de juistheid dezer laatste opvatting niet overtuigd; het komt hem niet onwaarschijnlijk voor, dat de larve zich met andere schadelijke waren-insecten voedt en in dat geval zou zij zelve nuttig zijn.

Van Waterratten en een Hermelijn.

Het was in November, op een dag, zooals je ze in deze maand zooveel hebt, wanneer er een waas over de velden ligt en de hemel boven je nevelig blauw is. Als je op zoo'n dag een flinke wandeling buiten doet, heb je kans, interessante tooneeltjes uit het dierenleven te zien. Zoo ging het mij dien dag dan ook. Ik had Vlaamsche gaaien de wonderlijkste grimassen zien maken, ik had een troepje meezen op de insectenjacht gezien en was al ruimschoots tevreden over mijn tocht, toen tusschen de forten Rhynauwen en 't Vossegat mijn aandacht werd getrokken door een waterrat. Ik liep langs de vrij steile slootkant aan de N. O. zijde van den weg, toen ik een waterrat zag zitten. Het dier trilde over zijn geheele lijf en zijn anders zoo levendige oogjes drukten nu groote angst uit. Nieuwsgierig, wat de oorzaak hiervan mocht zijn vatte ik post achter een dikken beuk, vanwaar ik de heele sloot kon overzien. Ineens zie ik daar drie dieren welke ik op 't eerste gezicht voor waterratten hield, snel aan komen zwemmen, alsof ze elkaar achterna zaten. „Zouden ze aan het vechten zijn” dacht ik. Spoediger dan ik verwachtte, was ik uit de dwaling. Niet zoodra toch had mijn eerste rat, die aan den kant zat, het snel naderende drietal bemerkt, of hij liep hen zoo snel mogelijk langs den kant tegemoet om, naar ik vermoed, in een der zich hooger op bevindende holen te kruipen. Maar jawel, 't was mis. Het achterste dier vloog bliksemsnel op hem af en pakte hem in zijn nek beet. 't Was een hermelijn, iets kleiner dan de rat. Een oogenblik wordt er woedend gevochten. De rat sleept zich nog naar zijn hol, de hermelijn houdt vast en is blijkbaar sterker. Al vechtende zijn ze geheel in het gat verdwenen. Ik hoor nog even een schril gepiep, daarna niets meer. Ik wachtte. En zie, na een minuut of zeven komt de kleine moordenaar weer naar buiten, hij kijkt eens rond, likt zijn bloede bek af en verdwijnt, door 't gras naar boven schietende, over 't bouwland, om daar de schrik te zijn der muizen.

Utrecht, November 1905.

C. DE MOUNTQUHANNIE.